

นวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ประเภทผลงาน : ด้านการเรียนการสอน

ปีการศึกษา 2566

การพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดี

ตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษา

ด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

โดย นางเพ็ญศิริ ภูมิสายดร

ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การนำเสนอผลงานนวัตกรรม สร้างสรรค์คนดี โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ชื่อผลงานนวัตกรรม การพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษา

ด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

ชื่อเจ้าของผลงานนวัตกรรม นางเพ็ญศิริ ภูมิสายตร

โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

โทรศัพท์ 043 811 564 โทรสาร 043 811 564

โทรศัพท์มือถือ 08 1061 9717 e-mail pensiri.wow12@gmail.com

ประเภทผลงาน

- ด้านการบริหาร
- ด้านการเรียนการสอน

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

- ความพอเพียง
- ความกตัญญู
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- ความรับผิดชอบ
- อุดมการณ์คุณธรรม
- คุณธรรมอัตลักษณ์ (โปรดระบุ).....

1. ความสำคัญของผลงานนวัตกรรมที่นำเสนอ

สังคมจะพัฒนาได้เด็กต้องเป็นพลเมืองดี เพราะเด็กคือรากฐานสำคัญของชาติ เป็นพลัง ของการขับเคลื่อนประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” หลักการดังกล่าวมุ่งสร้างคุณภาพ ชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มี จริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมี คุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อม อย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งให้บรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาในประเด็นสำคัญประการหนึ่ง คือ คนทุกช่วงวัย มีความรักสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และทุกคนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำ แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่มีในเรื่องของการพัฒนาเยาวชนในพิธีเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชน กลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

กลางวันที่ 28 มกราคม 2495 “...อนาคตของชาติทุกชาติ ย่อมขึ้นอยู่กับเด็กเพราะเด็กก็คือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้าถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็น พลเมืองดีอยู่ในศีลธรรมเคารพต่อบทกฎหมายของบ้านเมืองเสียตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดีและประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ก็โดยต้องมีพลเมืองดีตั้ง ว่านี้...” พระราชดำรัสข้างต้นแสดงถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ที่ทรงตระหนักและทรงมี วิสัยทัศน์เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดีมาเป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษการจะบรรลุเป้าหมายเช่นนั้น ได้เด็กไทยจะต้องได้รับ “การศึกษา” ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างและพัฒนาหล่อหลอม เยาวชนไทยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพการได้เห็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัวและการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีของสถานศึกษาและชุมชนจะส่งผลให้เด็กไทยเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการ พัฒนาประเทศให้เจริญทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน

สถานการณ์ปัญหาสังคมไทยทุกวันนี้มีความวุ่นวาย ไม่มีความสุข เพราะคนดี น้อยลง พบพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากที่สุดคือ พฤติกรรมหนีเรียน ดิดิโหดศัพท์ (อริยธิดา ประภัสสร, 2561) และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน (กิตติชัย, 2555) คนไม่เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ไม่มีจิตสาธารณะ ไม่รู้จักกัญ าระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน กันอย่างเสรี ต่อสู้กันทางการตลาด กระตุ้นและเร่งเร้าให้ผู้คนนิยมการบริโภคผ่านสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ปัญหาเหล่านี้ทำให้โครงสร้างของสังคมไทยอ่อนแอ พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน เด็กที่เติบโตมาส่วนหนึ่งจึงได้รับการหล่อหลอมจาก บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลง ทำให้ความสัมพันธ์ ของครอบครัวลดน้อยลง ขาดการเอาใจใส่และละเลยในการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์แสดงให้เห็นความเป็นตัวตนของไทยถูก ละเลยและถูกปฏิเสธจากเด็ก ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเด็กซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของชาติโดยตรง และเมื่อเติบโตขึ้นเป็นเยาวชนมีพฤติกรรมที่เปี่ยงแบนเสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมายและ ศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความซื่อสัตย์น้อยลง ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุที่เด็กขาด ความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัญหาเยาวชนไทย ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า, 2555) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักส่งเสริมการเมือง ภาคพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า (2553, 31) และ สุภรัตน์ รัตนมุขย์ (2556)

การที่จะสร้างเด็กให้เป็นเด็กที่มีความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคม เป็นเรื่องที่มี ความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติมากกว่าการมีความรู้ในการเป็นพลเมืองดี จากการทบทวน วรรณกรรมพบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่พัฒนาเด็กไปสู่ความเป็นพลเมืองดี ซึ่งในปัจจุบันนี้ความเป็น พลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคมเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงพบช่องว่างแห่งความรู้ในการที่จะเติมเต็มความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคมให้กับเด็ก โดยผ่านงานวิจัย เด็กที่จะมีความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคมนั้นจะต้องมีคุณลักษณะในเรื่องของการรู้จักเคารพสิทธิของตนเองและ เคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักการพึ่งตนเองได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้อื่น รู้จักความเท่าเทียมกันใน สังคม ยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม การมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีส่วน ร่วมในสังคมอย่างมีคุณธรรม มีความรักและความเสียสละ สอดคล้องกับงานวิจัย Jacobson and Kirby (2006), Hardiman, McCashin and Payne, (2004) and Kirby (2004), วรากรณ์ สามโกเศศ (2554), Denby and Rebecca (2008), ฤวิลาตี บุรีกุลและคณะ (2551), สุภรัตน์ รัตนมุขย์ (2556), พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2557), ญาศินี เกิดผลเสรีฐ (2557) ยังสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการเพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็งนำไปสู่การสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ดังนั้น จึงต้องพัฒนาเด็กไทย

ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยมีทั้งความรู้ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามวิถีประชาธิปไตย เด็กและเยาวชน จะมีความเป็น พลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคมได้นั้น ต้องอาศัยสถานศึกษาเพราะเป็นสถาบันทางสังคมที่จะช่วย พัฒนา ให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้จะเติบโตและเป็นกำลังสำคัญของชาติสืบไป

การส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระองค์ทรงตอบรับเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2559 ได้มีพระราชดำรัส ความว่า “เพื่อสืบสานพระราชปณิธาน และเพื่อประโยชน์ ของประชาชน ชาวไทยทั้งปวง” กอปรกับพระราชปณิธานด้านการศึกษาระบบสมเด็จพระบรมชนกนาถิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร คือ การสร้างคนดี พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชโองบายเพื่อสืบสานพระราชปณิธานแห่ง องค์พระบรมชนกนาถ ในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยทรงมุ่งให้การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (2) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม (3) การมีงานทำ มีอาชีพ และ (4) การเป็นพลเมืองดี ดังนั้น เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระ ปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติเป็น พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว แห่งพระบรมราช จักรวงศ์ กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอ พระราชทานพระบรมราชานุญาตน้อมนำพระราชโองบายด้านการศึกษา มา เป็นหลักชัยในการสร้างนักเรียน เป็นคนดีและพัฒนาให้เป็นคนเก่ง สู่การปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทอย่างเป็น รูปธรรม ด้วยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำไปเป็นแนวในการจัด กิจกรรมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม เพื่อช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนลดลง และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ซึ่ง เป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีได้อย่างยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมา จะเห็นว่าความเป็นพลเมืองดีเป็นสิ่งสำคัญ ที่ควรสร้าง ให้เกิดกับทุกคน และการปลูกฝังนั้นควรเริ่มตั้งแต่เด็ก โดยให้เกิดจากอำนาจภายในตนเอง ไม่ใช่อำนาจ ภายนอกบังคับเท่านั้น เมื่อบุคคลมีอำนาจภายในตนเองแล้วก็จะสามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องใน สังคมได้ แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม เนื่องจากเกิดจากความเต็มใจและสัญชาตญาณที่ได้เคยเรียนรู้ว่า ควรทำอะไร การฝึกความเป็นพลเมืองดีให้กับนักเรียนจะเป็นการช่วยเหลือนักเรียนในการที่จะพัฒนาและ แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในสังคม ช่วยให้ นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาดังกล่าว จึงสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการ กำกับตนเอง เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข ทั้งเพื่อเป็นสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และผู้ปกครองได้นำผลจากการศึกษาไป ใช้ในการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีในตนเองให้กับเด็ก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2. จุดประสงค์และเป้าหมาย

2.1 จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง
2. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

2.2. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ : นักเรียนร้อยละ 100 ได้รับการพัฒนาด้วยโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

เชิงคุณภาพ :

1. ได้โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง
2. เป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปใช้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาให้แก่ผู้เรียน อันจะเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ เป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนต่อไปในอนาคต
3. นักเรียนมีความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

- 1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมืองโปงลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 23 โรงเรียน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้

การวิจัยพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง ดังนี้

1. พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตอบรับเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2559 ได้มีพระราชดำรัส ความว่า “เพื่อสืบสานพระราชปณิธาน และเพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง” กอปรกับพระราชปณิธานด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร คือ การสร้างคนดี พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราโชบายเพื่อสืบสานพระราชปณิธานแห่งองค์พระบรมชนกนาถในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยทรง

มุ่งให้การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน 4 ด้าน ซึ่งสถานศึกษาได้รวมจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาส ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี ดังพระบรมราโชบายว่า การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร โดยการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อปลูกฝัง ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตนประกอบด้วย (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. 2564 : 5-6)

1. การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
2. การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม
3. การมีงานทำ- มีอาชีพ
4. การเป็นพลเมืองดี

ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตน้อมนำพระราโชบาย ด้านการศึกษา มาเป็นหลักชัยในการสร้างนักเรียนเป็นคนดีและพัฒนาให้เป็นคนเก่งสู่การปฏิบัติตามรอย พระยุคลบาทอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

- 1.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง
 - 1.1.2 ยึดมั่นในศาสนา
 - 1.1.3 มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 1.1.4 มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน
- 1.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม ประกอบด้วย
 - 1.2.1 รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี
 - 1.2.2 ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม
 - 1.2.3 ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่ว
 - 1.2.4 ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง
- 1.3. มีงานทำ - มีอาชีพ ประกอบด้วย
 - 1.3.1 การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัวหรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งาน ทำจนงานสำเร็จ
 - 1.3.2 การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด
 - 1.3.3 ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตร มีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว
- 1.4 เป็นพลเมืองดี ประกอบด้วย
 - 1.4.1 การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน
 - 1.4.2 ครอบครัว-สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี
 - 1.4.3 การเป็นพลเมืองดี คือ“เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศลทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร

2. แนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองดี จากการศึกษาคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีในทัศนะทั้งของไทยและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความเป็นพลเมืองดี หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนตามกฎหมายหรือข้อบังคับของสังคมนั้นๆ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่ดีที่พึงประสงค์ของสังคม รวมทั้งเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกของสังคมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งได้มาจากแนวคิดของยูทริชา วรณปิติกุล (2542 : 33 อ้างถึงใน นุชสุดา เสริมสมรรถ. 2544 : 64), Schugurensky (2005 : 89), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 : 20), วรากรณ์ สามโกเศศ (2557 : 35), กวี วรกวิน และคณะ (2553 : 48), กระทรวงวัฒนธรรม (2552 : 22), กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 10), ประเวศ วะสี (2535 : 68 อ้างถึงใน ปลินธร เพ็ชรฤทธิ์, 2550 : 40), สุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2549 : 51), วลัย พานิช (2542 : 76), Gomes (2010 : 115), Dejaeghere & Hooghe (2009 : 69) และ Westheimer, J. & Kahne, J. (2004 : 101)

3. โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 โดยโรงเรียนแต่ละแห่งต้องวิเคราะห์คุณธรรมอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน รวมไปถึงการพัฒนาผู้บริหารครูและนักเรียนตามกรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ดังนี้ คุณธรรมพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ อุทิศตนคุณธรรม

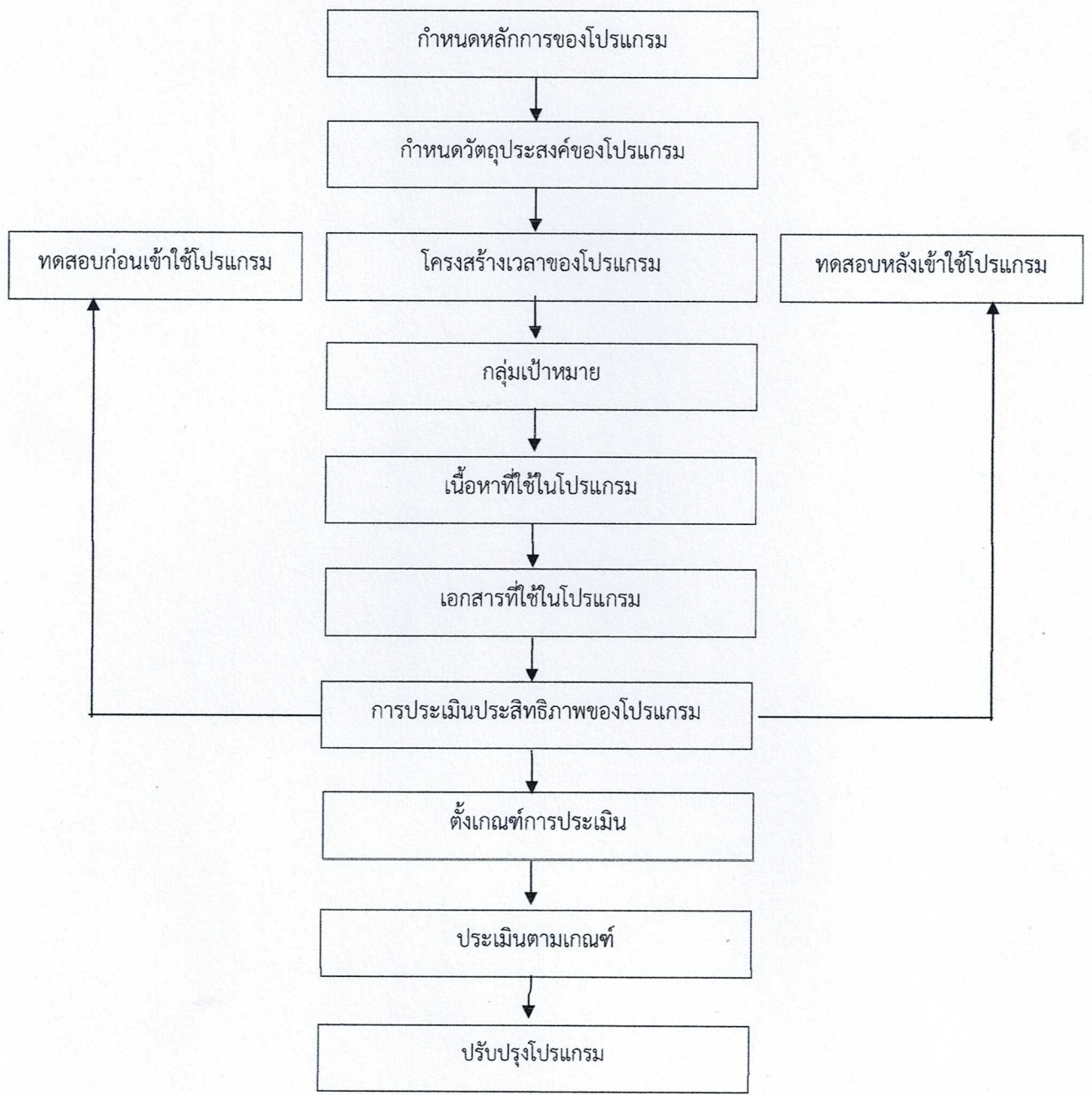
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับตนเอง ตามแนวคิดของ Bandura (1986 : 333), Schunk (1991 : 207), Zimmerman (2000 : 158), Pintrich (2000 : 96), Carver และ Scheier (2011 : 414), Boekaerts (1997 : 429) โดยสรุป จากกระบวนการกำกับตนเองข้างต้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้กระบวนการของ Zimmerman เป็นหลัก เพราะเป็นขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนและมีรากฐานจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) โดย Zimmerman ได้ใช้หลักการกำกับตนเองเพื่อการกำกับหรือสร้างความคิดความรู้สึกและการแสดงออกของตนเอง โดยผ่านกระบวนการทางสังคมการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sanzde Acedo และคณะ. 2003 : 75-76) ที่ศึกษาการวางแผนของนักเรียนที่ทำการกำกับตนเองโดยมีการวางแผนก่อนทุกครั้ง ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่มีการวางแผนล่วงหน้ามีผลการเรียนที่ดีกว่าผู้ที่ไม่ทำการวางแผน อีกทั้งการกำกับตนเองของ Zimmerman ยังสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะของบุคคล ที่สามารถพัฒนาได้จากการที่บุคคลผ่านกระบวนการทางสังคมผ่านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างสิ่งแวดล้อม แสดงออกได้ทางความคิดและพฤติกรรมจนหล่อหลอมเป็นคุณลักษณะในที่สุด โดยขั้นตอนกระบวนการกำกับตนเองในงานวิจัยชิ้นนี้จะประกอบด้วย 1) ขั้นตอนเตรียมการ ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การตั้งเป้าหมาย การวางแผน และการจูงใจ 2) ขั้นตอนดำเนินการ ได้แก่ การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การควบคุมตนเองและการสังเกตพฤติกรรมตนเอง และ 3) ขั้นตอนประเมิน ได้แก่ การประเมินตนเองหลังจากการปฏิบัติ โดยทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำไปเป็นกรอบแนวคิดการสร้างโปรแกรมการกำกับตนเองต่อไป

5. การพัฒนาโปรแกรม ตามแนวคิดของ ดวงเดือน อ่อนน่วม (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 27 ; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน อ่อนน่วม. 2529), คูเปอร์ และวอร์ด (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Cooper and Worden.1983), โบเยล (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Boyle. 1981), คาฟาเรลลา (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 29 ; Caffarella. 1994), จอยส์ และเวล (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Joyce and Weil. 1985), จำลอง ไชยา (จิราวรรณ กองทุ่งมน.

2553 : 31 ; อ้างอิงมาจาก จำลอง ไชยา. 2545), แมคคอฟลิน และเอียร์เซช (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Mclaughin and Eares. 1796), ไทเลอร์ (จิราวรรณ กองทุ่งมน. 2553 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Tyler. 1949) ซึ่งสรุปได้ว่า การพัฒนาโปรแกรม ต้องศึกษารายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์ จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ วิเคราะห์ปัญหาที่มีผลกระทบ ศึกษาแหล่งข้อมูล มีการวางแผน ขั้นตอนในการและการประเมินโปรแกรมเพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และเป็นแนวทาง ในการช่วยพัฒนาโปรแกรมต่อไป

3. กระบวนการผลิตนวัตกรรม

กรอบแนวคิดในการร่างโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

นำกรอบแนวคิดที่สร้างขึ้นมากำหนดรายละเอียดของร่างโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

หลักการของโปรแกรม

โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองนี้ เป็นโปรแกรมที่นำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) และแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ของ Bandura, Zimmerman, Pintrich และ Boekaerts พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 คุณธรรม สพฐ. 5 ประการ มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมการ ได้แก่ 1.1 การประเมินตนเอง 1.2 ประเมินงาน 1.3 การวิเคราะห์งาน 1.4 การตั้งเป้าหมาย 1.5 การวางแผน 2. ขั้นดำเนินการ ได้แก่ 2.1 การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ 2.2 การควบคุมตนเอง 2.3 การสังเกตพฤติกรรมตนเองในสิ่งที่กระทำ และ 3. ขั้นการประเมิน ได้แก่ การประเมินตนเอง

วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้รับการฝึกกำกับตนเองเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี

โครงสร้างเวลาการฝึก

เป็นโปรแกรมฝึกกำกับตนเองนอกเวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 4 วัน วันจันทร์ - วันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.30 น. ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 40 คน

เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม

เนื้อหาตามองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ

- 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง จำนวน 5 กิจกรรม
- 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม จำนวน 3 กิจกรรม
- 3) มีงานทำ มีอาชีพ จำนวน 1 กิจกรรม
- 4) เป็นพลเมืองดี จำนวน 3 กิจกรรม

เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม

กิจกรรมและแผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 15 แผน โดยกิจกรรมเน้นเนื้อหาตามองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี

เครื่องมือประเมินผล

1. แบบวัดความเป็นพลเมืองที่ดีตามรอยพระยุคลบาทด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองของนักเรียน
2. แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระพุทธรูปด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองโดยครู
3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม

กิจกรรมและแผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 15 แผน โดยกิจกรรมเน้นเนื้อหาตามองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงมีคุณธรรม มีงานทำมีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี

การประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรม

1. หลังการใช้โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง พบว่า ความเป็นพลเมืองดี มีวินัยในตนเองของนักเรียน สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
2. หลังการใช้โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมระดับมากที่สุด

การปรับปรุงโปรแกรม

มีประเด็นการปรับปรุงดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรม
2. กิจกรรมการกำกับตนเอง
3. สื่อที่ใช้ในกิจกรรม
4. กรอบเวลาในการฝึก

เนื้อหาและประสบการณ์ที่ใช้ในโปรแกรม

1. ฝึกกำกับตนเองตามกิจกรรมเสริมสร้าง ความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาท 15 กิจกรรม
2. เนื้อหาตามองค์ประกอบของการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ

2.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง นิยาม การมีความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตนสอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมาย ความกตัญญู ความพอเพียง

2.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม นิยาม รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี ปฏิบัติ แต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่ว ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมืองสอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมาย ความซื่อสัตย์สุจริต

2.3 มีงานทำ – มีอาชีพ นิยาม การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัวหรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาที่มุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งาน ทำผลงานสำเร็จ การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด และต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตร มีอาชีพ มีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวสอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมายความรับผิดชอบ

2.4 เป็นพลเมืองดี นิยาม การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน ครอบครัว - สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ ทำด้วยความมีน้ำใจและความเอื้ออาทรกิจกรรม เอกสารและเครื่องมือประเมินผลประสิทธิภาพของโปรแกรมสอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมายอุดมการณ์คุณธรรม

กิจกรรม เอกสารและเครื่องมือประเมินผลการสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนประกอบด้วย

1.แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 15 แผน โดยกิจกรรมเน้นเนื้อหาองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี ได้แก่

- แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 มารู้จักกระบวนการกำกับตนเองกันเถอะ
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 รักเมืองไทย
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ศาสนาพาสุข

- แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 We love the king
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 รักพ่อไม่มีวันพอเพียง
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 หนูดี
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 โครงการงานอาชีพ
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ยิ้มแล้วไม่คืน
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 หน้าที่ของเรา
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 รักโรงเรียน
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 คิดดี ทำดี ได้ดี
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ข้อตกลงของเรา
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ไม่แตกแถว
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ปัจฉินิเทศ

2. เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรม ประกอบด้วย

2.1 แบบวัดความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีกำกับตนเอง ของนักเรียนเป็นแบบวัดความสามารถของบุคคลในการบังคับ ควบคุมตนเองทั้งด้านพฤติกรรม ความประพฤติ ไปในทิศทางที่ดี เหมาะสมตามที่มุ่งหวังไว้ด้วยตนเอง โดยปราศจากการบังคับเป็นไปด้วยความสมัครใจ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยวัดได้จากแบบวัดความเป็นพลเมืองดี ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นแบบวัดมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีกำกับตนเองโดยครู ซึ่งประเมินโดยครูประจำชั้น โดยให้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียน จากรายการพฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพและเป็นพลเมืองดี

2.3 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรม เป็นแบบวัดมาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองได้ครบถ้วน โดยปราศจากการบังคับเป็นไปด้วยความสมัครใจ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยวัดได้จากแบบวัดความเป็นพลเมืองดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้มีความเป็นพลเมืองดี เป็นบุคคลที่ประกอบด้วยความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน ประกอบด้วยมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มีงานทำ - มีอาชีพ เป็นพลเมืองดี ดังตารางนี้

ด้าน/คุณธรรมเป้าหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง - ความกตัญญู - ความพอเพียง	1. ร่วมร้องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญ 2. บอกความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง 3. ร่วมกิจกรรมในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ 4. ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ 5. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ 6. แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

ด้าน/คุณธรรมเป้าหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
	7. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียนและโรงเรียน 8. เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนตามทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 9. รักบ้านเกิด
มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม - ความซื่อสัตย์สุจริต	1. ไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 2. พูดความจริงไม่โกหก 3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน 4. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 6. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด 7. ช่วยดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8. เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้มีพื้นฐานที่มั่นคง มีคุณธรรม 9. มีการตัดสินใจที่ดี
มุ่งงานทำ มีอาชีพ - ความรับผิดชอบ	1. ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีความสุข 2. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน 3. ตั้งใจและพยายามทำงานจนสำเร็จ 4. ทำงานอย่างเป็นขั้นตอน 5. นำความรู้เรื่องการทำงานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 6. เป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อนในการทำงาน
เป็นพลเมืองดี - อุทิศการณืคุณธรรม	1. มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง 2. รับผิดชอบต่องานของส่วนรวม 3. ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน 5. อาสาทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม 6. เป็นแบบอย่างในการเป็นพลเมืองดี

การกำกับตนเอง เป็นกระบวนการหนึ่งที่ตัวบุคคลเป็นคนควบคุมการดำเนินการจัดการกับตนเองอย่างเป็นระบบ โดยมีการตั้งเป้าหมายและค้นหาวิถีในการบรรลุเป้าหมายนั้นๆ ของตนโดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังตารางต่อไปนี้

ขั้นตอนหลัก	ขั้นตอนย่อย	ลักษณะการปฏิบัติ
1. ขั้นเตรียมการ	การประเมินตนเอง	การรับรู้และประเมินว่าตนเอง มีพฤติกรรมอย่างไร มีความถนัดในด้านใด มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม หรือ งานต่างๆหรือไม่และพฤติกรรมใด ควร ปรับปรุงพัฒนา เป็นต้น

ขั้นตอนหลัก	ขั้นตอนย่อย	ลักษณะการปฏิบัติ
	การประเมินงาน	การรับรู้ว่ามีสิ่งที่กำลังกระทำหรือกิจกรรม ที่จะปฏิบัติมีลักษณะอย่างไร มีความยากหรือง่าย และมีความเหมาะสม กับตนเองหรือไม่
	การวิเคราะห์งาน	งานมีลักษณะแบบใดมีความยากง่ายอย่างไร ตนมีความต้องการอะไรหรือมีจุดมุ่งหมายอะไรในการทำงานเป็นต้น
	การตั้งเป้าหมาย	เมื่อวิเคราะห์งานแล้วรู้ว่าตนต้องกระทำสิ่งใดจึงตั้งเป้าหมายเพื่อสิ่งนั้น
	การวางแผน	การจัดการหรือวางระบบ แผนการดำเนินที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น
2.ขั้นดำเนินการ	การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	ควบคุมตนเองและมีการสังเกตพฤติกรรมตนเองในสิ่งที่กระทำ
3.ขั้นการประเมิน	การประเมินตนเอง	หลังจากที่ลงปฏิบัติในขั้นดำเนินการแล้วขั้นการประเมินเป็นขั้นเพื่อให้บุคคลรับรู้ถึงผลจากการกระทำของตนเองและ ความสามารถนำไปสู่การพัฒนาการตั้งเป้าหมายการวางแผนที่ดีขึ้นในครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ (ออกแบบ/สร้าง/พัฒนา นำไปใช้ นิเทศ/ติดตาม และประเมินผล)

ผู้ศึกษาได้พัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองขึ้น ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งระยะดำเนินการเป็น 2 ระยะ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

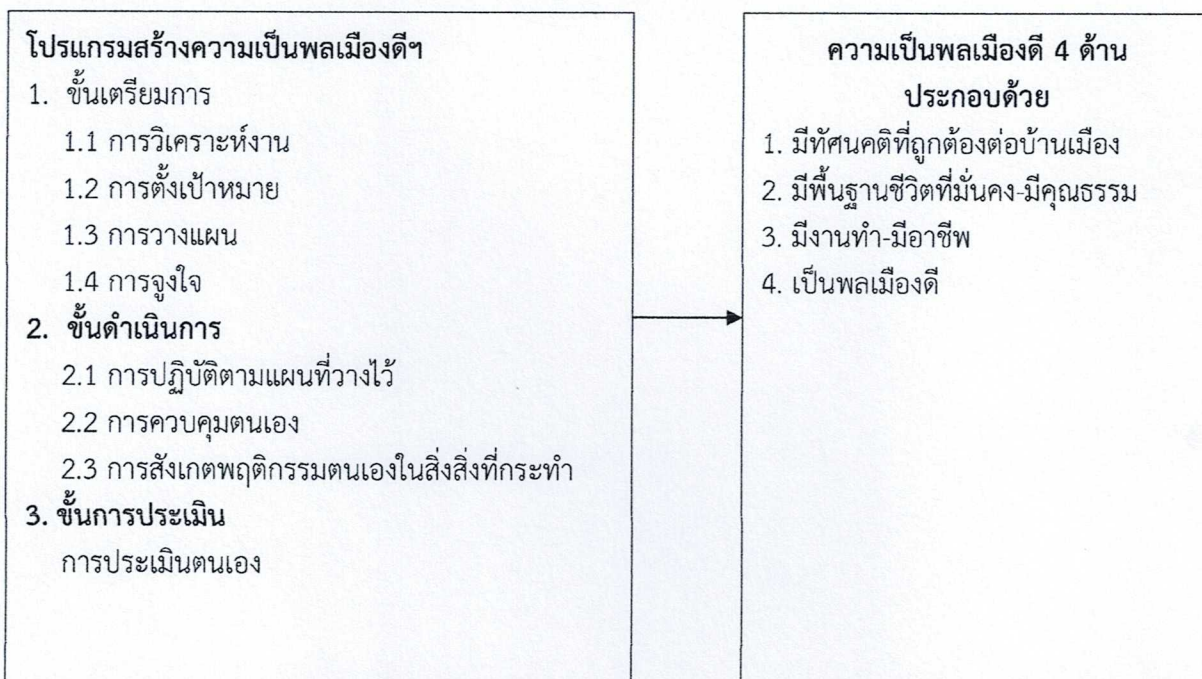
ระยะที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำร่างโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพร่างโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองเป็นการนำโปรแกรมที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโปรแกรม หาข้อบกพร่อง และระยะเวลาที่เหมาะสมในการใช้โปรแกรม

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

ขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาถึงคุณภาพของโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง เมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

4. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง พบว่า

1.1 โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างพฤติกรรมตามองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี ขั้นตอนกระบวนการกำกับตนเองมีทั้งหมด 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นดำเนินการ และ 3) ขั้นการประเมิน โปรแกรม ประกอบด้วย

1. หลักการของโปรแกรม
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3. โครงสร้างของเวลาการฝึกอบรม
4. กลุ่มตัวอย่าง
5. เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม
6. เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม
7. กิจกรรมและแผนการจัดกิจกรรม
8. การประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรม
9. การปรับปรุงโปรแกรม

1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่าผลการประเมินโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง พบว่า ความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรม มีค่าสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรม อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน ผู้บริหารศรัทธา ตระหนัก เห็นความสำคัญและเห็นประโยชน์ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้านมาเป็นหลักชัยในการสร้างนักเรียนเป็นคนดี และพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดีสู่การปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง นิเทศติดตามสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูนักเรียน ครูตระหนักให้มีความสำคัญช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง นักเรียนและครูใฝ่เรียนรู้มุ่งมั่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมยั่งยืน

ปัจจัยภายนอก ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอกให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง และช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn)

1. โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กในโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัยมีความเป็นพลเมืองดี

2. ครูสามารถนำเล่มคู่มือโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองไปใช้สร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีให้แก่ นักเรียนโดยบูรณาการร่วมกับวิชาอื่นๆ

3. นักเรียนที่ได้รับการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้วยทฤษฎีการกำกับตนเองจะเป็นการสร้างทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนในด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เสียสละ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงได้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน และสังคมประเทศชาติสืบต่อไป

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ

การพัฒนาโปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง ได้มีการเผยแพร่งาน ดังนี้

1. เผยแพร่เป็นเอกสารประชาสัมพันธ์ ให้กับผู้ปกครอง คณะครูในโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย
2. เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ Facebook กลุ่ม Line เพจโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย
3. เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <https://www.kroobannok.com> (ครูบ้านนอก.คอม)

4. นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้การคัดเลือกวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โครงการสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

รางวัลที่ได้รับ

1. เด็กหญิง ณ นภา ศรีละคุณ ได้รับการคัดเลือกเป็นเด็กและเยาวชนดีเด่น คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2566 กระทรวงศึกษาธิการ

2. เด็กชายภคภัทร ธรรมศิริ ผู้นำรักษพงไพร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. เด็กหญิงลลิตา แสงโสภภาพรรณ ได้รับการคัดเลือกเป็นเด็กดีเด่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี 2566 จังหวัดกาฬสินธุ์

4. รางวัลโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชการที่ 10 สู่การปฏิบัติ ประเภท โรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านมีคุณธรรมนำชีวิต : มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม ชนาะเลิศ ผลงานที่มีคุณภาพต้นแบบ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

5. เด็กชายทินภัทร สำราญมน รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 ระดับเหรียญทอง การแข่งขันขับร้องเพลงพระราชนิพนธ์ ประเภทชาย ป.1-ป.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

6. รางวัลลำดับที่ 5 ระดับเหรียญทอง การแข่งขันกิจกรรมสถานักเรียน ป.1-ป.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

7. รางวัลลำดับที่ 4 ระดับเหรียญทองการประกวดกิจกรรมยูวภาษาต คหกรรม ป.4-ป.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก

QR Code

โปรแกรมสร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาททางการศึกษา
ด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

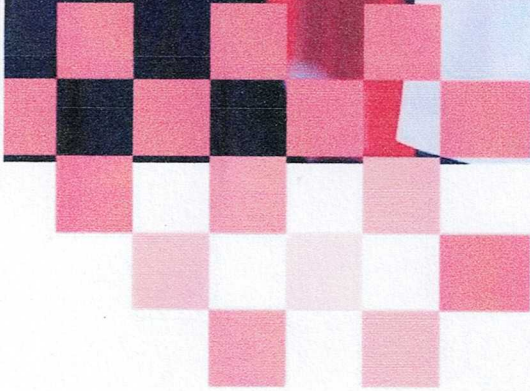
โปรแกรม

สร้างความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาท
ทางการศึกษาด้วยทฤษฎีการกำกับตนเอง

โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ